

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 162

van **ORRY VAN DE WAUWER**

datum: 27 oktober 2023

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Antwerpse premetrostations - Toegankelijkheid

De Antwerpse premetro kampt met een gebrekkige toegankelijkheid. Niet alle stations beschikken over een lift, sommige stations ook niet over een roltrap die in beide richtingen alle niveaus van het station met elkaar verbindt.

Tussen 2019 en 2021 ontving De Lijn 167 klachten over dat onderwerp. Het aantal klachten over een gebrek aan toegankelijkheid leek in het verleden dus te stijgen. Om die reden zit de integratie van liften standaard mee opgenomen in de planning bij de vernieuwing van premetrostations.

1. Hoeveel klachten ontving De Lijn over de toegankelijkheid van de premetrostations in Antwerpen in 2022 en tot dusver in 2023? Waarover gingen de klachten? Graag een overzicht van de klachten en het concrete onderwerp ervan.
2. Is er sprake van een blijvende stijgende lijn in het aantal klachten over dat onderwerp? Wat is de beleidsvisie van de minister op de klachten over toegankelijkheid van de Antwerpse premetro?
3. Kan per station van de Antwerpse premetro een overzicht gegeven worden van het aantal roltrappen? Kan van die roltrappen een werkzaamheidsgraad berekend worden? Hoeveel roltrappen werken er momenteel niet? Hoeveel roltrappen hebben dit jaar een defect gehad?
4. Kan per station van de Antwerpse premetro een overzicht gegeven worden van het aantal liften? Kan van die liften een werkzaamheidsgraad berekend worden? Hoeveel liften werken er momenteel niet? Hoeveel liften hebben dit jaar een defect gehad?
5. Kan een overzicht gegeven worden van de toegankelijkheidsstatus van elk station van de Antwerpse premetro, met vermelding in welke stations reizigers op elk perron kunnen geraken met een roltrap en in welke stations reizigers op elk perron kunnen geraken met een lift?
6. Wat is het groeipad naar volledig toegankelijke premetrostations op het Antwerpse premetronet? Welke budgettaire inspanning zou dat vereisen?

ANTWOORD

op vraag nr. 162 van 27 oktober 2023

van **ORRY VAN DE WAUWER**

1. In de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 september 2023 werden 105 klachten toegewezen aan de rubriek 'Toegankelijkheid: premetro'. De klachten gaan o.a. over (defecte) roltrappen en liften, informatie die beter kan, een halte die onvoldoende toegankelijk is ...
2. Het aantal klachten over toegankelijkheid is in 2023 hoger, maar 2023 kent verhoudingsgewijs over alle onderwerpen meer klachten dan de voorgaande jaren. In 2021 en 2022 kwamen er omwille van de covid-pandemie globaal genomen minder klachten. 2023 is het eerste volledige 'normale' jaar. Vergelijken met de vorige jaren is daarom moeilijk.
3. De premetro van Antwerpen telt 101 roltrappen. In de tabel hieronder vindt u het overzicht van de verschillende roltrappen, de werkzaamheidsgraad en de defecten in 2023. De voorbije tijd vertoont er gemiddeld 10% van alle roltrappen stilstand. De oorzaken kunnen zeer uiteenlopen zijn: storing, panne, slijtage, maar ook vandalisme, afval en zelfs moedwillige sabotage kunnen ervoor zorgen dat een roltrap stil staat. In sommige gevallen kan er snel hersteld of opnieuw in werking gesteld worden, in andere gevallen kan het weken en soms maanden duren voor de roltrap opnieuw kan functioneren.

Uitleg bij de gebruikte begrippen:

- a) Mechanische defecten: defecten aan onderdelen van de machines/roltrappen
- b) Elektrische storing: defect aan de elektrische installatie die de roltrappen bedient
- c) Curatief: herstelling uitvoeren
- d) Preventief: gaat om onderhoud; tijdens een onderhoud worden bepaalde vaststellingen bijgestuurd (bv. extra smeerbeurt of afregeling)
- e) Vernieuwen: totale vernieuwing van de roltrap is nodig

Roltrapnummer	Locatienaam	Bouwjaar	Vorm	Type	Beschikbaarheid 85%	Hoofdoorzaak uitval	Soort remedie
ASR1	Astrid	1996	Overdekt	Stijgen	+	Elektrische storing	Curatief
ASR15	Astrid	2015	Binnen	Stijgen	+	Elektrische storing	Curatief
ADR16	Astrid	2015	Binnen	Dalen	+	Elektrische storing	Curatief
ADR17	Astrid	2015	Binnen	Dalen	+	Elektrische storing	Curatief
ASR18	Astrid	1996	Binnen	Stijgen	+	Elektrische storing	Curatief
ASR19	Astrid	1996	Binnen	Stijgen	+	Elektrische storing	Curatief
ADR20	Astrid	1996	Binnen	Dalen	+	Elektrische storing	Preventief
ADR21	Astrid	2015	Binnen	Dalen	+	Abnormaal gebruik	Curatief
ASR22	Astrid	2015	Binnen	Stijgen	+	Elektrische storing	Preventief
ASR23	Astrid	1996	Overdekt	Stijgen	+	Elektrische storing	Curatief
ESR1	Elisabeth	1996	Overdekt	Stijgen	+	Elektrische storing	Vernieuwen
ESR4	Elisabeth	1996	Binnen	Stijgen	+	Elektrische storing	Vernieuwen
ESR5	Elisabeth	1996	Binnen	Stijgen	+	Elektrische storing	Vernieuwen
HSR1	Handel	1996	Overdekt	Stijgen	+	Elektrische storing	Vernieuwen
HDR2	Handel	1996	Overdekt	Dalen	+	Elektrische storing	Vernieuwen
HSR3	Handel	1996	Binnen	Stijgen	+	Elektrische storing	Vernieuwen
HSR5	Handel	1996	Binnen	Stijgen	+	Elektrische storing	Curatief
HDR6	Handel	1996	Binnen	Dalen	+	Mechanische storing	Preventief
SCSR1	Schijspoort	1996	Overdekt	Stijgen	+	Elektrische storing	Vernieuwen
SCSR2	Schijspoort	1996	Binnen	Stijgen	+	Elektrische storing	Vernieuwen
SCSR4	Schijspoort	1996	Binnen	Stijgen	+	Elektrische storing	Curatief
SCDR5	Schijspoort	1996	Binnen	Dalen	+	Elektrische storing	Curatief
SPSR2	Sport	1996	Overdekt	Stijgen	+	Elektrische storing	Curatief
SPSR3	Sport	1996	Overdekt	Stijgen	+	Elektrische storing	Curatief
SPSR6	Sport	1996	Binnen	Stijgen	+	Mechanische storing	Preventief
SPDR7	Sport	1996	Binnen	Dalen	+	Elektrische storing	Curatief
SPSR8	Sport	1996	Binnen	Stijgen	+	Elektrische storing	Curatief
FEDR1	F Van Eeden	1990	Overdekt	Dalen	+	Mechanische storing	Preventief
FESR2	F Van Eeden	1990	Overdekt	Stijgen	+	Mechanische storing	Preventief
FESR4	F Van Eeden	1990	Binnen	Stijgen	+	Mechanische storing	Preventief
ZSR1	Zegel	2015	Overdekt	Stijgen	+	Elektrische storing	Preventief
ZDR2	Zegel	2015	Overdekt	Dalen	+	Elektrische storing	Preventief
ZSR3	Zegel	2015	Binnen	Stijgen	+	Mechanische storing	Preventief
ZDR4	Zegel	2015	Binnen	Dalen	+	Mechanische storing	Preventief
ZSR5	Zegel	2015	Overdekt	Stijgen	+	Mechanische storing	Preventief
ZSR6	Zegel	2015	Binnen	Stijgen	+	Mechanische storing	Preventief
ZDR7	Zegel	2015	Binnen	Dalen	+	Mechanische storing	Preventief
ZSR8	Zegel	2015	Binnen	Stijgen	+	Mechanische storing	Preventief
ZSR9	Zegel	2015	Binnen	Stijgen	+	Mechanische storing	Preventief
ZDR10	Zegel	2015	Binnen	Dalen	+	Mechanische storing	Preventief
GR1	Groenplaats	2020	Buiten	Stijgen	+	Mechanische storing	Vernieuwen
GD2	Groenplaats	2020	Buiten	Dalen	+	Mechanische storing	Vernieuwen
GR3	Groenplaats	2020	Binnen	Stijgen	+	Mechanische storing	Vernieuwen
GD5	Groenplaats	2020	Binnen	Dalen	+	Mechanische storing	Vernieuwen
GR6	Groenplaats	2020	Overdekt	Stijgen	-	Mechanische storing	Vernieuwen
GD7	Groenplaats	2020	Binnen	Dalen	+	Mechanische storing	Vernieuwen
GS8	Groenplaats	2020	Binnen	Stijgen	+	Mechanische storing	Vernieuwen
MR1	Meir	1975	Buiten	Stijgen	-	Mechanische storing	Vernieuwen
MR2	Meir	1975	Buiten	Stijgen	-	Mechanische storing	Vernieuwen

4. Overzicht van het aantal liften:

- a) Station Astrid: 6
- b) Station Diamant: 2
- c) Station Elisabeth: geen
- d) Station Frederik Van Eeden: geen
- e) Station Groenplaats: geen
- f) Station Handel: geen
- g) Station Meir: 3
- h) Station Opera: 3
- i) Station Plantin: geen
- j) Station Schijnpoort: geen
- k) Station Sport: 3
- l) Station Zegel: 3

De Lijn is volop bezig om het proces van meldingen verder te verfijnen. De huidige beschikbare lijsten laten nog niet toe om op een snelle manier de beschikbaarheden te becijferen.

Station	Aantal liften	Aantal storings-meldingen	Stilstanden langer dan 1 dag
Astrid	6	166	12
Diamant	2	28	7
Meir	3	29	3
Opera	3	117	17
Sport	3	10	1
Zegel	3	57	10

5. Antwerpen telt 12 premetrostations, waarvan 6 premetrostations (Astrid, Diamant, Meir, Sport, Zegel en Opera) toegankelijk zijn voor personen met een motorische en visuele beperking.

Voor personen met een motorische beperking zijn de perrons bereikbaar met een lift. Voor personen met een visuele beperking is een blindengeleidingssysteem beschikbaar met tactiele geleiding op plaatsen waar geen natuurlijke gidslijn aanwezig is. Op de kruisingen van de geleidingslijnen geven brailleplaten bijkomende info. Noppentegels duiden de gevarenczones aan, o.a. onder- en bovenaan de trappen, roltrappen, toegangsdeuren van liften alsook langs de perronrand. De opstapplaats wordt aangeduid met een voelbare tegel (90 cm x 90 cm) in contrasterende kleur.

Perrons toegankelijk met lift:

- a) Astrid: 2 buitenliften kant hotel (perron richting Zuid) en kant plein (perron richting Deurne) naar het eerste ondergronds niveau om tram 8 en 10 te nemen. Vanaf hier kan je met 4 liften verder dalen naar de perrons van tram 2, 3, 5 en 6.
- b) Diamant: 2 liften aan de kant van het Astridplein (voorkant Centraal Station) naar het eerste ondergronds niveau van de parking Astridplein. Verdere signalisatie tot in de lokethal van station Diamant waar 2 liften toegang geven tot de perrons van de tramlijnen 2, 6, 9 en 15.
- c) Meir: lift op de hoek van de Huidevetterstraat naar het eerste ondergronds niveau. Daar met 2 liften naar de perrons van de tramlijnen 3, 5, 9 en 15.
- d) Sport: Lift tussen het Sportpaleis en de Lotto-Arena naar het eerste ondergronds niveau. Daar met 2 liften naar de perrons van de tramlijnen 2, 3 en 6.

- e) Zegel: Lift aan de kant Zegelstraat biedt toegang tot het eerste ondergronds niveau. Daar zijn er 2 liften naar de perrons van tramlijnen 8 en 10.
- f) Opera:
 - i. De hoofdtoegang (de lichtput) beschikt over 2 liften naar elk niveau van het station. Het perron richting Merksem, Hoboken en het perron Astrid is bereikbaar via de lift in de lokethal naast de uitgang Frankrijklei.
 - ii. Aan de straat en aan de perrons zijn er stijgende en dalende roltrappen.
 - iii. Vanuit de hoofdtoegang (de lichtput) kan je vanop elk niveau naar de ondergrondse parking.

Perrons toegankelijk met roltrap:

In alle premetrostations - behalve de uitzonderingen hieronder - zijn er in beide rijrichtingen dalende en stijgende roltrappen van en naar de perrons of van en naar de straat. Uitzonderingen waar geen roltrappen aanwezig zijn:

- a) Frederik van Eeden
 - i. Enkel een stijgende roltrap vanaf het perron richting Zwijndrecht.
 - ii. Een stijgende en dalende roltrap vanuit de lokethal naar de straat.
 - iii. Het perron richting Groenplaats heeft geen roltrappen.
 - b) Elisabeth
 - iv. Op ieder perron 1 stijgende roltrap en geen dalende roltrappen.
 - v. Enkel 1 stijgende roltrap vanuit de lokethal naar de straat.
 - c) Handel
 - vi. Vanop het perron richting Elisabeth is er enkel een stijgende roltrap, geen dalende.
 - vii. Het diepst gelegen perron richting Schijnpoort heeft wel 2 roltrappen.
 - viii. Ook vanuit de lokethal naar de straat is er een stijgende en dalende roltrap.
 - d) Sport
 - ix. Vanuit de lokethal zijn er enkel stijgende roltrappen naar de straat.
 - x. Het perron richting Schijnpoort heeft enkel 1 stijgende roltrap.
 - xi. Het dieper gelegen perron richting Merksem heeft een stijgende en een dalende roltrap.
 - e) Schijnpoort
 - xii. Vanuit de lokethal is er 1 stijgende roltrap naar de straat.
 - xiii. Het perron richting Elisabeth heeft 1 stijgende roltrap.
 - xiv. Het dieper gelegen perron richting Sport heeft een stijgende en dalende roltrap.
6. Het toegankelijk maken van premetrostations valt meestal samen met een grondige renovatie. Zo moeten er niet alleen liften geplaatst worden, maar bv. ook tactiele voorzieningen voor blinden en slechtzienden.

Onder voorbehoud van het toekennen van voldoende middelen en resources kan de planning er als volgt uitzien:

- a) Binnen het project Kerkstraat-Pothoekstraat vanaf 2025 afwerking stations Stuivenberg, Willibrordus, Drink, Morckhoven. Al deze stations zullen na de werken voldoen aan de eisen voor toegankelijkheid. Voorzien budget (prijspeil 2023): ca. 66 miljoen euro.
- b) Vanaf 2025 start de renovatie van station Groenplaats waarna dit station zal voldoen aan de eisen voor toegankelijkheid.
- c) Vanaf 2027:
 - i. Renovatie station Meir waarna dit station zal voldoen aan de eisen voor toegankelijkheid. Voorzien budget (prijspeil 2023): 10 miljoen euro.

- ii. Renovatie station Plantin waarna dit station zal voldoen aan de eisen voor toegankelijkheid. Voorzien budget (prijspeil 2023): 10 miljoen euro.
- d) Station Van Eeden: de studie voor een renovatie kan ten vroegste aanvatten in 2028 waarbij het budget voor uitvoering voorzien wordt in 2029. De kosten worden geraamd op ca. 10 miljoen euro (prijspeil 2023)/
- e) Station Elisabeth: integratie liften kan aanvatten in 2025 als er ruimte in het budget is. Voorzien budget: 770 000 euro (prijspeil 2023).

Vervolgens moet De Lijn ook stations Handel en Schijnpoort nog toegankelijk maken tijdens een stationsrenovatie die nog gepland moet worden. Het budget hiervoor is nog niet geraamd.